

A Debreceni Ítéltábla a Lovácsiné Dr. Takács Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME, ügyintéző: Lovácsiné dr. Takács Katalin ügyvéd) FELPERES NEVE (FELPERES CÍME) felperesnek - a dr. Nónay Gábor ügyvéd (FÉL CÍME) által képviselt I. RENDŰ ALPERES NEVE (I. RENDŰ ALPERES CÍME) I. rendű, II. RENDŰ ALPERES NEVE II. rendű és III. RENDŰ ALPERES NEVE III. rendű (mindketten: II-III. RENDŰ ALPERESEK CÍME), a dr. Virág Sándor kamarai jogtanácsos által képviselt VII. RENDŰ ALPERES NEVE (VII. RENDŰ ALPERES CÍME) VII. rendű és az Imre Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME, ügyintéző ügyvéd: dr. Imre András) által képviselt VIII. RENDŰ ALPERES NEVE (VIII. RENDŰ ALPERES CÍME) VIII. rendű alperesek ellen élettársi közös vagyon megosztása iránt folyamatban lévő perben a Miskolci Törvényszék 2019. március 25-én meghozott 10.P.20.108/2018/72. számú ítéletével szemben a felperes részéről 74., míg az I. rendű alperes részéről 75. sorszámon előterjesztett fellebbezések folytán indult másodfokú eljárásban a 2019. július 3-án megtartott tárgyalás alapján 2019. július 10-én meghozta és július 11-én kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit részben és akként változtatja meg, hogy kötelezi a felperest, 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 1 641 140 (Egymillió-hatszáznegyvenegyezer-egyszáznegyven) Ft-ot, az ingatlanügyi hatóság megkereséséből mellőzi a **INGATLAN1** esetében az I. rendű alperes javára bejegyzett haszonélvezeti jog érintetlenül hagyását és ezen tulajdoni illetőségről az I. rendű alperes haszonélvezeti jogát törölni rendeli, továbbá mellőzi az I. rendű alperesnek a VII. és VIII. rendű alperes javára perköltség megfizetésére kötelezését. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a **INGATLAN2** és a **INGATLAN3** vonatkozásában a szerzés jogcíme helyesen: élettársi közös vagyon.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 100 000 (Egyszázezer) Ft, a II-III. rendű alpereseknek pedig személyenként 50 000 (Ötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A fellebbezésekkel érintett ítéletében az elsőfokú bíróság az ítéltábla korábbi rész-, közbenső ítélete alapján megállapította, hogy a felperes és az I. rendű alperes (a továbbiakban: felek) 1990. elejétől 2005. január 1. napjáig élettársak voltak. Megállapította azt is, hogy az élettársi vagyonszövetség fennállásának időpontja alatt fele-fele arányban járultak hozzá a közös tulajdonba kerülő vagyontárgyaik megszerzéséhez és ugyanilyen arányban terhelte őket a közösen felvett kölcsön és egyéb tartozások visszafizetésének kötelezettsége.

A II. rendű alperes az I. rendű alperes gyermeke, a III. rendű alperes a II. rendű alperes házastársa. A VII. és VIII. rendű alperesek pedig a felek által szerzett ingatlanra bejegyzett jogok jogosultjai.

A felek a **INGATLAN4**-et az együttélésük alatt két ingatlanrészre osztották a 2000. április 21-én kötött, közös tulajdont elismerő szerződéssel, az élettársi kapcsolatuk alatt végzett közös

beruházásra figyelemmel. A szerződésben rögzítették, hogy a **INGATLAN4** egészhez viszonyított 3/4-ed arányban az I. rendű alperes tulajdonát képezi, illetve 1/4-ed tulajdoni illetőséget szerzett a felperes. Ezt követően a II. és III. rendű alperesek 2000. október 12-én a felekkel megállapodást kötöttek, amelyben a **INGATLAN4**-et érintően rögzítették, hogy az I. rendű alperes 2/4-ed, a II. rendű alperes és a felperes 1/4-1/4-ed illetőséggel rendelkezik, illetve megállapodtak abban, hogy az ingatlanon a meglévő lakóépület folytatásaként egy új lakóépületet építenek azzal, hogy az építési engedélyt a II. és III. rendű alperes kérelmezi, ők járnak el a hitelfelvétel tekintetében, azonban az építendő lakóház teljes egészében a felek beruházásával létesül, akik vállalják a hitel törlesztőrészeleteinek teljesítését.

A II. és III. rendű alperes az okirat aláírásával kijelentették, hogy az ingatlan-nyilvántartási adatok szerint majd az ő nevükön nyilvántartott ingatlanra vonatkozóan holtig tartó, a feleket közösen illető haszonélvezeti jogot engedélyeznek. A **INGATLAN5** kialakítására az I. rendű alperes különvagyonát képező **CÍMŰ** ingatlan értékesítéséből származó 4 500 000 Ft-os eladási árból, a II. rendű alperes által a „S. nagymamájától” 2001. március 4-én kapott 3 000 000 Ft ajándékból erre fordított 2 000 000 Ft-ból, 1 200 000 Ft összegű szociálpolitikai támogatásból, 400 000 Ft áfa visszatérítésből és 8 000 000 Ft a VIII. rendű alperestől felvett kölcsönből, valamint a feleknek az építkezés kezdetén meglévő 500 000 Ft összegű megtakarításából került sor. A kölcsönszerződést adósként a II. és III. rendű alperes kötötte meg, a kölcsön visszafizetését ténylegesen a felek vállalták és 2004. december 31-ig 3 675 540 Ft kölcsönt fizettek vissza a VIII. rendű alperes részére. 2001. augusztus 21-én a **INGATLAN1**-**INGATLAN5** tekintetében egy társasházi alapító okirat jött létre, így a **INGATLAN1** (a továbbiakban: **INGATLAN1**) a felperes, az I. és II. rendű alperesek 1/3-1/3-ad tulajdonába, míg a **INGATLAN5** a II. és III. rendű alperes 1/2-1/2-ed arányú tulajdonába került. A **INGATLAN1** értéke 29 403 000 Ft.

A **INGATLAN6** (ténylegesen a **CÍM** alatti) ingatlan vonatkozásában az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság által helybenhagyott részítéletével megállapította, hogy az 1/2-1/2-ed arányban a felek tulajdonát képezi. Ezen az ingatlanon a VII. és VIII. rendű alperesek javára jelzálogjog, illetve annak biztosítékeként elidegenítési és terhelési tilalom van bejegyezve, ugyanis a VIII. rendű alperestől kölcsön felvételére került sor 5 900 000 Ft összegben a 2003. május 29-én kötött szerződés alapján, amelyet az ingatlan felújítására fordítottak a felek. E kölcsönt 2005. január 1-jéig közösen törlesztették, a fennálló tartozás ekkor 5 576 864 Ft volt, az élettársi kapcsolat megszűnését követően pedig azt a felperes egyedül fizette, így 2005. január 1-je és 2018. szeptember 14-e között összesen 7 009 790 Ft-ot fizetett meg a VIII. rendű alperesnek, a fennálló tartozás 2018. szeptember 14-én 1 818 557 Ft volt.

A felperes a VII. rendű alperes jogelődjével, a **Z. Takarékszövetkezettel** 2004. november 7-én 7 000 000 Ft tőke erejéig hitelkeret-szerződést kötött. A 2005. január 1-jéig felhasznált hitelkeret tekintetében járulékokkal együtt 1 877 553 Ft fizetett vissza, majd a többi pénzből utóbb a **INGATLAN6** hrsz.-ú ingatlanban kialakított virágbolt árukészletét szerezte be, a bolt felújítását befejezte, így az ingatlan forgalmi értéke a virágbolttal együtt 31 000 000 Ft.

A felek a közöttük fennálló élettársi kapcsolat fennállása alatt vásárolták meg a **INGATLAN3** alatt nyilvántartott, beépítetlen ingatlant, amelynek 1/2-ed 1/2-ed arányú tulajdonosai, és annak a forgalmi értéke 195 000 Ft. Ugyancsak közös tulajdonukat képezi a **GARÁZS**, amelynek értéke 960 000 Ft.

A felek között fennálló élettársi kapcsolat megszűnésének időpontjában a felperes nevén nyilvántartott egyéni vállalkozás befektetett eszközeinek együttes értéke 3 302 675 Ft-ot tett ki, ezt meghaladóan a készletek összege 2 447 077 Ft volt, a követelések együttes összege 85 380 Ft, míg a pénzeszközök bankszámla egyenlegének értéke 35 997 Ft, így az egyéni vállalkozás eszközeinek, aktíváinak együttes értéke 5 871 129 Ft volt. Az egyéni vállalkozás rövid lejáratú kötelezettségeinek

összege 504 295 Ft, míg a **ZRT.** felé fennálló kölcsöntartozásból eredő hosszú lejáratú kötelezettség 1 670 549 Ft. A befektetett eszközök közül idegen állóeszközön végzett beruházásnak minősül a 617 790 Ft üzletbővítés és a 3328 Ft gázfűtés, így a forgalomképes eszközök nyilvántartási értéke 2004. december 31-i nettó értéken 5 250 011 Ft.

A feleknek az élettársi kapcsolatuk megszűnésének időpontjában közös tulajdonában lévő ingóságainak együttes értéke 4 769 000 Ft volt, amelyek közül a felperes kizárólagos tulajdonába 2 721 000 Ft, míg az I. rendű alperesébe 1 898 000 Ft került.

150 000 Ft összegű volt a szigetszentmiklósi nagybani piac 2005. évi belépőkártyájának az ellenértéke, amely a felperesnél maradt.

A peres felek között élettársi közös vagyon megosztása iránt indult perben a Miskolci Törvényszék 2012. március 8-án meghozott 280. sorszámú részítéletét és 2012. május 11-én, 291. sorszám alatt hozott ítéletét a Debreceni Ítéltábla a .../10. számú közbenső- és részítéletével túlnyomórészt hatályon kívül helyezte. Az elsőfokú bíróság döntéseinek a II. és III. rendű alperesekkel szembeni ajándék visszakövetelésére vonatkozó kereseti és az ők használati díj megfizetése iránti viszontkereseti kérelmeit elutasító rendelkezéseit helybenhagyta.

A Miskolci Törvényszék 2017. augusztus 28-án a .../155. sorszám alatti részítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes a **INGATLAN6** 1/2-ed tulajdoni hányadát élettársi közös vagyon címén megszerezte és a felperesnek a **INGATLAN5**-t érintő tulajdonjog megállapítása iránti keresetét elutasította, amely döntést a Debreceni Ítéltábla a .../3. számú részítéletével helybenhagyott.

A felperes az ezután előterjesztett módosított kereseti kérelmében a **INGATLAN6**-on fennálló közös tulajdon megszüntetését akként kérte, hogy a bíróság az I. rendű alperes tulajdonában lévő 1/2-ed hányadot adja az ő kizárólagos tulajdonába azzal, hogy tekintse az általa, az I. rendű alperesnek fizetendő megváltási árat megfizetettnek, részben a **Z.** Takarékszövetkezettől, részben pedig a VIII. rendű alperestől felvett hiteltartozás általa történt megfizetésére figyelemmel.

A **INGATLAN1**-ben lévő 1/3-ad tulajdoni hányadra tekintettel a közös tulajdon megszüntetését pedig akként kérte, hogy azt adja a bíróság az I. és II. rendű alperes kizárólagos tulajdonába megváltási ár megfizetése mellett.

A **INGATLAN2** és **INGATLAN3** tekintetében is kérte a közös tulajdonok megszüntetését az ingatlan-nyilvántartási állapotok változatlan fenntartása mellett azzal, hogy e két ingatlan tekintetében a felek egymással szemben megváltási árra nem jogosultak.

Jogalap nélküli gazdagodás címén megtérítési igényt terjesztett elő 6 000 000 Ft összegben a II. és III. rendű alperesekkel mint egyetemleges kötelezettekkel szemben, mert a **INGATLAN4**-en az épület felépítése - egyebek mellett - az I. rendű alperessel közös 12 000 000 Ft vagyoni megtakarításból történt, míg további 8 000 000 Ft felvételére kerül sor a VIII. rendű alperestől, amelyből az élettársi kapcsolat megszűnéséig az I. rendű alperessel közösen törlesztett összeg fele részének megtérítését is kérte.

Az I. rendű alperes egyéni vállalkozása értékével kapcsolatban a kereseti kérelmét többször módosította, utóbb kérte kötelezni az I. rendű alperest az egyéni vállalkozás értékének fele összege, vagyis 2 935 565 Ft, illetve a vállalkozói betét fele részének megtérítésére, amelynek pontos összegét 5 477 928 Ft-ban jelölte meg.

Az I-III. rendű alperesek érdemi ellenkérelmüket és viszontkeresetüket úgy terjesztették elő, hogy a **INGATLAN6** és **INGATLAN1**-en fennálló közös tulajdon megszüntetése vonatkozásában a felperesi indítványt elfogadták és az I. rendű alperes kívánta magához váltani a **INGATLAN1**-ben a

felperes tulajdonában lévő 1/3-ad tulajdoni hányadot a megváltási összegek beszámításával. A beépítetlen terület, illetve a garázsingatlan tekintetében viszont az I. rendű alperes igényt tartott a 960 000 Ft és 195 000 Ft különbözet fele részének, vagyis 382 500 Ft-nak a megfizetésére. Egyebekben az I. rendű alperes nem vitatta, hogy a VIII. rendű alperestől 2003. május 29-én felvett 5 900 000 Ft összegű kölcsön közös adósságnak minősül, és vállalta a 2018. szeptember 14-ig megfizetett összeg felének és az ezen a napon fennálló 1 818 557 Ft felének a rendezését a megváltási árral.

A **Z.** Takarékszövetkezettel 2004. november 3-án 7 000 000 Ft tőke és járulékai erejéig kötött hitelszerződés alapján állította, hogy az a felperes kizárólagos adóssága. Kérte a 150 000 Ft-os belépőkártya fele összegének megtérítését.

A II. és III. rendű alperesek kérték a velük szemben jogalap nélküli gazdagodás címen előterjesztett kereseti kérelem elutasítását, viszont beismerték, hogy a 2001-ben a VIII. rendű alperestől felvett kölcsön az új ház építésére fordítódott, és a megfizetett összeg fele részét a 3 675 540 Ft-ot vállalták megfizetni.

Vitatták a felperesnek azt az előadását, hogy 12 000 000 Ft összegű megtakarítása lett volna a feleknek. A VIII. rendű alperes által adott hitelből felét.

Igényt érvényesítettek 968 951 Ft-ban és annak 2007. július 1-jétől járó késedelmi kamataiban az I. rendű alperes által rájuk engedményezett rezsiköltség vonatkozásában.

A felperes nem vitatta a belépőkártya fele forgalmi értékének, a 75 000 Ft-nak a megfizetését, illetve a rezsiköltségre vonatkozó viszontkeresetet, de kérte ennél, hogy csupán az 1/3-ának a megtérítésére kötelezze őt a bíróság.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a **INGATLAN8** 1/2-ed tulajdoni hányada tekintetében megállapította, hogy az I. rendű alperes szerzett tulajdont és azt úgy szüntette meg, hogy az I. rendű alperes tulajdoni hányadát a felperes tulajdonába adta. Megállapította, hogy a **INGATLAN3** 1/2-ed tulajdoni hányadát a felperes szerezte meg és ezt a tulajdoni hányadot pedig az I. rendű alperes tulajdonába adta élettársi közös vagyon megosztása jogcímén. A **INGATLAN1**-en fennálló közös tulajdont a felperes vonatkozásában megszüntette és az 1/3-ad tulajdoni illetőségét az I. rendű alperes tulajdonába adta. A **INGATLAN6**-on pedig a közös tulajdont akként szüntette meg, hogy az I. rendű alperes 1/2-ed tulajdoni hányadát a felperes tulajdonába adta, továbbá a peres feleket mind ezek tűrésére kötelezte.

Egyetemlegesen kötelezte a II-III. rendű alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek 1 847 770 Ft-ot, a felperest pedig, hogy a II-III. rendű alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 968 951 Ft-ot és annak 2007. július 1-jétől a kifizetés napjáig járó kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét és az I. rendű alperes viszontkeresetét elutasította.

Rendelkezett illetékről, az államnak járó szakértői díjról, illetve a peres felek perköltségviseléséről is, amely keretében - egyebek mellett - kötelezte a felperest és az I. rendű alperest, hogy fizessenek meg egyetemlegesen a VII. rendű alperesnek 100 000 Ft, míg a VIII. rendű alperesnek 127 000 Ft perköltséget.

Az elsőfokú bíróság az ítéletábra által korábban meghozott közbenső- és részítéletekben, illetve a részítéletben foglaltakat is figyelembe véve szüntette meg a felek élettársi közös vagyonát. Az ingatlanok forgalmi értékét a felek által utóbb nem vitatott **SZAKÉRTŐ1** véleménye alapján állapította meg. Az I. rendű alperes nevében nyilvántartott egyéni vállalkozás értékét a **KÖNYVSZAKÉRTŐ** által készített szakvélemény alapján rögzítette. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az aktív eszközöket csökkenteni kellett az üzletbővítés 617 790 Ft összegű és gázfűtés 3328 Ft összegű mint idegen állóeszközön végzett

beruházás értékével, mert azok önállóan nem forgalomképesek, csak az üzlet működéséhez kapcsolódnak. Így az 5 250 011 Ft-ból kellett levonni a rövid és hosszú lejáratú kötelezettségek együttes értékét, a passzív vagyont 2 174 844 Ft összegben, amely két tétel különbözete felének megtérítését számolta el a felperes javára.

Az 5 900 000 Ft összegű kölcsön tekintetében a már megfizetett 7 009 790 Ft, illetve a fennálló tartozás (1 818 557 Ft) fele összegének megtérítését számolta el az I. rendű alperes terhére.

A **Z.** Takarékszövetkezettől felvett kölcsön tekintetében a közös vagyoni jelleget megállapította és a 2004. december 31-ig járulékokkal együtt 1 877 553 Ft felhasznált összeg fele részét tekintetében állapította meg, hogy annak megtérítésére az I. rendű alperes köteles.

A felek közötti elszámolást pedig akként végezte el, hogy a felperesnek a **INGATLAN1**-en fennálló 1/3-ad tulajdoni hányadára tekintettel jár 9 801 000 Ft, a **INGATLAN3**-ból 97 500 Ft, az I. rendű alperes egyéni vállalkozása tulajdonában lévő aktív és passzív vagyon különbözetéből, amely (3 075 167 Ft) annak fele 1 537 584 Ft. A felperest megilleti további 938 877 Ft megtérítési igény a **Z.** Takarékszövetkezettől felvett és egyedül visszafizetett kölcsönre tekintettel, illetve a VIII. rendű alperestől és általa visszafizetett kölcsön fele része, melynek összege 4 414 199 Ft, így a felperest az élettársi közös vagyomból összesen 16 789 160 Ft érték illeti meg.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az I. rendű alperest megilleti a **INGATLAN6**-ból 15 500 000 Ft, a **INGATLAN2** garázsingatlanból 480 000 Ft, a 150 000 Ft összegű belépőkártya fele összege, 75 000 Ft, összesen 16 055 000 Ft, amelyhez hozzá kell számítani az ingóvagyon megosztás tekintetében 411 500 Ft összeget, amennyivel több jutott a felperesnek. Ennek eredményeként 16 466 500 Ft az, ami őt megilleti, de az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy ez közel azonos mértékű, mint a felperesnek járó összeg, ezért mellőzte akár a felperes, akár az I. rendű alperes marasztalását értékkiegyenlítés címén.

A közös tulajdon megszüntetésével együtt kötelezte a VII., illetve a VIII. rendű alpereseket annak tűrésére.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta a II. és III. rendű alperessel szemben 6 000 000 Ft jogalap nélküli gazdagodás megfizetésére előterjesztett kereseti kérelmet, ugyanis a **INGATLAN5** tekintetében a jogerős részítéletével már elutasította a felperes tulajdoni igényét és megállapította, hogy a 2000. április 21-i közös tulajdont elismerő szerződés alapján az I. rendű alperessel fennálló életközösségük alatt az épület felújítására sor került, ezért kapott a felperes 1/4-ed tulajdoni hányadot. Azt is rögzítette, hogy a 2000. október 12-i újabb megállapodásban, amelyben elhatározták az új ház építését, majd a 2001. augusztus 21-i társasház alapító okiratban rendezték a **INGATLAN4** ingatlanból kialakított két ingatlan tulajdoni viszonyait. Rámutatott az elsőfokú bíróság arra, hogy bár nem került egyértelműen rögzítésre, hogy az ingatlanban felperest megillető tulajdoni hányadot 1/4-edről miért emelték fel 1/3-adra, de az alperesek következetes álláspontja az volt, hogy az új ház építéséhez nyújtott vagyoni hozzájárulás mértéke miatt.

Megállapította azt is, egyébként nem tudta a felperes bizonyítani az eljárás során azt a tényt, hogy 12 000 000 Ft összegű, közös vagyoni megtakarítás került volna az építkezésnél felhasználásra. Értékelte e körben TANÚ1-nek, illetve TANÚ2-nek az egymást erősítő első ízben tett vallomását, amelyet TANÚ3 és TANÚ4 is alátámasztott a „S. nagymamától” kapott 3 000 000 Ft ajándék tekintetében. Nem fogadta el TANÚ1 az utóbbi tett vallomását, illetve TANÚ5-ét sem, mert azok a korábbi tanúvallomásokhoz képest nem voltak következetesek. Azt is értékelte, továbbá, hogy TANÚ1-nek a per során megromlott a viszonya az I-III. rendű alperesekkel.

Figyelembe vette **SZAKÉRTŐ1** szakértői véleményét a bekerülési költséggel kapcsolatban és kiemelte, hogy a felperes a hiányos számlákkal, az ellentmondásos tanúvallomásokkal, illetve a perben beszerzett szakértői véleményekkel kétséget kizáróan nem igazolta, hogy a 12 000 000 Ft összeg neki és az I. rendű alperesnek a kivitelezéskor rendelkezésre állt.

Az I. rendű alperes engedményezési nyilatkozatára tekintettel a II-III. rendű alperes viszontkeresetének helyt adott a rezsiköltség fele része tekintetében.

Az ítélet ellen a felperes és az I. rendű alperes terjesztettek elő fellebbezést.

A felperes elsődlegesen annak megváltoztatásával kérte, az ítélet tábla állapítsa meg, hogy a **INGATLAN1** tekintetében az 1/3-ad tulajdoni hányada „fennáll”, a **INGATLAN6** I. rendű alperes nevében lévő 1/2-ed tulajdoni hányada őt illeti meg, tehát ez az ingatlan a saját tulajdonát képezi és nem terheli értékkiegyenlítés megfizetése az I. rendű alperes felé. Kérte, kötelezze az ítélet tábla a II. és III. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg részére 6 000 000 Ft-ot jogalap nélküli gazdagodás jogcímen, illetve az I. rendű alperest az egyéni vállalkozása 5 871 129 Ft értéke fele részének megfizetésére és ennek megfelelően kérte módosítani az I., II. és III. rendű alperesek perköltségben történő marasztalását is.

Másodlagosan, ha az ítélet táblának nincsen módja a határozat megváltoztatására, kérte az ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására utasítását, mert - álláspontja szerint - nem megfelelően kerültek elszámolásra a hitelek törlesztő részletei, a vállalkozás értéke, illetve a 12 000 000 Ft a felek általi hozzájárulás vonatkozásában a rendelkezésre álló bizonyítékokból az elsőfokú bíróság nem helyesen állapította meg a tényállást.

Kiemelte, hogy a felek közös vagyona megszüntetésének pénzügyi elszámolását vitatja, mert álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes egyéni vállalkozásának teljes 5 871 129 Ft értékéből indokolatlanul helyezte levonásba a rövid lejáratú kötelezettséget 504 295 Ft összegben, illetve a hosszú lejáratú kötelezettséget 1 670 549 Ft összegben. Ugyancsak vitatta, hogy levonásra került a 617 790 Ft üzletbővítés, valamint a 3328 Ft gázfűtés. Sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság nem nevesítette összepszerűen, hogy pontosan milyen értékű a vállalkozói vagyonnak az az értéke, amelyet figyelembe lehet venni a felek elszámolása során.

Kifogásolta az 5 900 000 Ft összegű kölcsön elszámolását a felek között, ugyanis csupán a 2018. szeptember 14-én fennálló 1 818 557 Ft tőketartozás 1/2-edét számolta el az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes terhére, azonban az ítélelehoztal napjáig, 2019. március 25-ig további 6 hónappal telt el, amely időtartam alatt további befizetéseket teljesített és ezeknek az 1/2-ed illetőségét kellett volna elszámolni. Állította, hogy maga az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásának 15. oldal második bekezdésében azt írta, hogy a még meg nem fizetett tőkét és járulékokat is figyelembe véve kell meghatározni a közös tartozás összegét.

A felperes ugyancsak vitatta és kifogásolta a 2004. október 3-án megkötött hitelszerződésből eredő hitel elszámolását, ugyanis bár a 1 877 530 Ft a felek közös tartozását képezte, de nem számolta el az elsőfokú bíróság a javára a törlesztésnek azt az 1/2-ed részét, amelyet ő teljesített kizárólag az életközösség megszűnésétől kezdődően folyamatosan.

Sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság e tételnél sem jelölte meg összepszerűen, hogy milyen mértékű hiteltartozást számolt el.

Nem értett egyet azzal, hogy az elsőfokú bíróság a **SZAKÉRTŐ1** által megállapított, a **INGATLAN1** állagromlásából, nem megfelelő karbantartásából eredő forgalmi értékcsökkenést

nem vette figyelembe teljes mértékben az I. rendű alperes terhére. Hangsúlyozta, hogy - az ítéleti indokolással ellentétben - ő el van zárva a szükséges felújítási munkák elvégzésétől, ugyanis az ingatlan az I-III. rendű alperesek kizárólagos használatában van, így neki nem lehet oda bejárása.

Állította, hogy és az I-III. rendű alperesekkel nincsenek beszélő viszonyban, illetve az I. rendű alperessel konkurenciái egymásnak a virágüzletek tekintetében, emiatt nem várható el tőle, hogy felújítsa, illetve állagmegóvó beruházásokat végezzen az I. rendű alperes által üzemeltetett virágüzleten. Szerinte az életközösségük megszűnését követően az I-III. rendű alperesek eladósodtak, így az általa esetlegesen befektetésre kerülő beruházási érték visszakövetelésére nem lett volna semmilyen esélye.

Az elsőfokú eljárásban előadottakkal egyezően továbbra is vitatta, hogy a **INGATLAN4**-nak az 1/4-ed tulajdoni hányada azért került a javára 1/3-adra módosításra, mert ezzel akarták a felek elszámolni az ő befektetett munkáját és pénzeszközeit az újonnan felépülő **INGATLAN5** vonatkozásában. Szerinte amennyiben ez lett volna a felek akarata, akkor ezt rögzítették volna az okiratban. Állította, nem állapítható meg az okirattól, hogy az új lakóház beruházásának értéke került-e elszámolásra az ő tulajdoni hányadának megemelésével a régi lakóház tekintetében. Vitatta az ítélet 19. oldalának második bekezdésében foglaltakat, amely szerint ne lenne jelentősége, hogy az új lakóháznak mennyi volt a bekerülési költsége. Továbbra is arra hivatkozott, hogy a feleknek 12 000 000 Ft közös vagyoni megtakarítása volt, amellyel megkezdték az új lakóház építését.

Vitatta, hogy a „S. nagymamától” készpénzt kapott volna a II. rendű alperes az új lakóház építéséhez.

Nem tartotta irányadónak a **SZAKÉRTŐ2** szakértői véleményében foglalt megállapítást, amely szerint az új lakóház bekerülési költsége 18 262 500 Ft lett volna, ugyanis az új lakóház használatbavételi engedélye szerint az eredeti engedélyes tervhez képest 1/3-addal nagyobb épület került kivitelezésre, így a megállapított bekerülési költséget 1/3-addal növelt összegben kellene meghatározni. Utalt arra, hogy a testvérei a tanúvallomásaikban megerősítették a közös vagyoni megtakarítás tényét, hiszen közvetlen tudomásuk volt erről, mind az ő, mind az I. rendű alperes elbeszélése alapján. Kiemelte, hogy TANÚ1 első tanúvallomása során a bírói kérdésre a közvetett tudomásból szerzett információit mondta el, a második meghallgatása során pedig már közvetlen tapasztalásairól tudott beszámolni, azaz arról, az I-III. rendű alperesek milyen sikerként beszéltek meg, hogy milyen eredményesen tudtak hivatkozni az egyébként nem létező, a „S. nagymamától” kapott állítólagos ajándék tényére. Ugyancsak megerősítette, hogy a hitel és a támogatások kifizetésének folyósítását megelőzően már 100%-os készülségű volt az új lakóház, illetve már beköltöztek abba, hiszen korábban megkezdték az építkezéshez szükséges anyagok beszerzését, illetve az építkezést.

Rámutatott, hogy az II. és III. rendű alperesek nyilván nem ismerték volna el az új lakóház építésével kapcsolatos hiteltörlesztő részleteit, amely az együttélés alatt került visszafizetésre, ha elszámolásra került volna az ő vonatkozásában az új lakóház építésével kapcsolatos valamennyi költség.

Az I. rendű alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával kérte kötelezni a felperest, hogy fizessen meg számára 2 940 300 Ft-ot élettársi közös vagyon megosztása címén, illetve az ítélet tábla mellőzze az elsőfokú ítéletnek azokat a rendelkezéseit, amelyek szerint a felperessel egyetemlegesen kötelesek megfizetni a VII., illetve a VIII. rendű alperesek javára megállapított elsőfokú perköltséget.

A fellebbezésének indokolásában hivatkozott arra, hogy a **INGATLAN1** vonatkozásában a közös tulajdont az elsőfokú bíróság úgy szüntette meg, hogy a haszonélvezeti jogára az ítélet indokolása nem tért ki, holott az szükséges lett volna a teljeskörű elszámoláshoz.

Előadta, hogy a megjelölt ingatlant, így a felperes tulajdonrészét is az ő holtig tartó hasznélvezeti joga terheli, amely vagyoni értékű jognak minősül. Az elsőfokú bíróság által elfogadott szakértői vélemény alapján a felperes 1/3-ad tulajdoni részének forgalmi értéke 9 801 000 Ft, így az azt terhelő hasznélvezeti jog értéke „Az illetékekről” szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 72. §-a értelmében 2 940 300 Ft (az ingatlan 1/20-ad értékének hatszorosa), amelynek a megfizetésére kérte kötelezni a felperest.

A perköltségviseléssel összefüggésben pedig utalt arra, hogy az elsőfokú ítélet indokolása ebben a körben hiányos, pusztán az összecszerűsége szorítkozik, a megfizetés indokára vonatkozóan semmilyen jogi érvet nem tartalmaz. Állította, hogy a VII-VIII. rendű alperesek pervesztesek lettek, ugyanis őket tőrésre kötelezték, így nincs indoka annak, hogy részükre ő mint I. rendű alperes perköltséget fizessen, különösen nem a felperessel egyetemlegesen.

Kérte a fellebbezési kérelmének történő helyt adása esetén, az így megváltozott pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően, a perköltségviselés megváltoztatását, és a felperesnek a másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését.

Az I. rendű alperes a saját fellebbezésével nem érintett körben a felperes fellebbezésére előterjesztett ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, míg a felperes az I. rendű alperes fellebbezésével kapcsolatban ellenkérelmet nem nyújtott be.

Az ítéletábra megállapította, hogy a peres felek nem nyújtottak be fellebbezést a felperest a II-III. rendű alperesek javára, és II-III. rendű alpereseket a felperes javára kötelező rendelkezések ellen, ezért e rendelkezések „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 228. §-ának (3) és (4) bekezdései szerint (rész)jogerőre emelkedtek. Emiatt az ítéletábra a fellebbezési kérelmek és ellenkérelem korlátai között bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján.

A felperes és az I. rendű alperes fellebbezése a következők szerint alapos.

Mindenekelőtt előre bocsátja az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott arra, hogy a felek között 1990. elejétől 2005. január 1-jéig fennállt élettársi közösség magában foglalja az élettársi vagyonszövetséget és hogy a bírói gyakorlat az élettársak között fennálló kapcsolatra vagyonszövetségi szempontból alkalmazni rendeli - analógia útján - „A házasságról, a családról és a gyámságról” szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Cszt.) 27. §-ának (1) bekezdése szerinti rendelkezéseket, amely szerint a házastársi életközösség idejére házassági vagyonszövetség keletkezik.

Ahogy azt az ítéletábra a .../10. számú közbenső- és részítéletében (16. oldal) kifejtette, a jelen eljárásban alkalmazandó „A Polgári Törvénykönyvről” szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 578/G. §-ának (1) bekezdése törvényes vélelmet állít fel arra vonatkozóan, hogy az élettársi szövettség tartalma alatt megszerzett és az annak megszűnésekor is meglévő vagyontárgyak - a szerzésben való hozzájárulás arányában - az élettársak közös tulajdonát képezik, azonban az egységes bírói gyakorlat szerint ez a rendelkezés nem létesít az élettársak között vagyonszövetséget, hanem csak a közös gazdálkodás eredményeként történő közös tulajdonszerzésükről rendelkezik. Nem korlátozza ugyanakkor az élettársak különvagyonának körét - a Cszt. 28. §-ának (1) bekezdése szerinti - az élettársi kapcsolat kezdetekor megvolt, annak tartama alatt ajándékba kapott vagy örökölt, a személyes használatra szolgáló és szokásos mértéket meg nem haladó közös, illetőleg a különvagyon értékén szerzett vagyontárgyakra, sőt-, a különvagyon fogalmát valójában nem is ismeri. Azt pedig nem zárja ki, hogy a régi Ptk. hivatkozott

rendelkezéseitől a felek a szerződéses szabadság körében egyező akarattal eltérjenek (Legfelsőbb Bíróság .../2.).

Az elsőfokú bíróság téves jogi álláspontjának azonban az adott ügyben nem volt jelentősége, minthogy mind a házastársi, mind az élettársi kapcsolat esetében érvényesül a közös szerzés vélelme, ezért a vagyontárgy kizárólagos vagyoni jellegét annak az élettársnak kell bizonyítania, aki erre hivatkozik (BH2002.229.).

1. Az egyéni vállalkozás elszámolása

A felperes alaptalanul igényelte a fellebbezésében az egyéni vállalkozás 5 871 129 Ft értéken történő elszámolását.

Az elsőfokú bíróság - tekintettel arra, hogy a felek a szakvéleményben foglaltakat elfogadták és a felperes a tagi betét elszámolását végül nem igényelte - az alapeljárásban beszerzett, **KÖNYVSZAKÉRTŐ** 102. sorszámon előterjesztett szakvéleményében foglaltak alapján végezte el az elszámolást.

Az ítélet tábla mindenekelőtt visszautal az egyéni vállalkozás elszámolásával összefüggésben, a .../10. számú közbenső- és részítéletében foglaltakra (24. oldal), amelyben részletesen kifejtette álláspontját a vállalkozói vagyon mikénti elszámolásáról.

Jóllehet az elsőfokú bíróság teljeskörűen nem tett eleget az ítélet tábla által előírt elszámolási kötelezettségnek, mitöbb vagyonmérleget sem állított fel, azonban ennek a perbeni esetben azért nem volt már jelentősége, mert a felek az elsőfokú bíróság számítási metodikáját lényegében elfogadták. Mivel pedig a korábban kifejtettek szerint az egyéni vállalkozó vagyona nem különül el magánvagyonától, az elsőfokú bíróság ennek megfelelően helyesen vette számba az aktív és passzív vagyont.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt is, hogy sem az üzletbővítés 617 790 Ft nyilvántartott értéke, sem a gázfűtés 3328 Ft összege aktív vagyonként nem értelmezhető, a felek vagyonában mindkét összeg mint esetleges értéknövekmény az ingatlan forgalmi érték vetületében jelenhetett volna meg.

Az ítélet tábla korábbi jogi érveléséből pedig az is következik, hogy az összecszerűségében nem vitatott „passzívák” is közös vagyoni jellegűek. Mivel pedig a felperes maga sem állította, hogy a tartozásokat ő fizette vissza, ezért az elsőfokú bíróság által követett számítási mód ugyanazt a végeredményt eredményezte, mintha a bíróság tartozásként veszi a felek vagyonában figyelembe a rövid lejáratú kötelezettséget, valamint a hosszú lejáratú hitelt és a törlesztéseket az I. rendű alperes javára számolja el.

Bár a felperes utóbb nem támasztott igényt a tagi betét elszámolásával összefüggésben, de ahogyan arra az ítélet tábla és az elsőfokú bíróság is rámutatott, egyéni vállalkozás esetében a felek vagyonától elkülönülő vagyon hiányában a tagi betét külön elszámolására nem is lett volna lehetőség, az ugyanis kétszeres elszámolást eredményezett volna.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla egyetértett az elsőfokú bíróság elszámolásával e körben.

2. Hiteltörlesztések elszámolása

Bár a felperes alappal kérte a fellebbezésében a 2003. május 29-én felvett 5 900 000 Ft kölcsön törlesztőrészeleteinek 2018. szeptember 14-étől a határozathozatalig történő elszámolását és a

tőkeösszeg aktualizált egyenlegének megállapítását, ennek elszámolására a másodfokú eljárásban az ítéltáblának sem volt lehetősége.

Az elsőfokú bíróság az eljárás során felhívta a felperest, hogy az elszámolni kért kölcsön törlesztőrészleteinek megfizetését folyamatosan igazolja, azonban ennek a felhívásnak a felperes nem tett eleget, igényét a fellebbezésében sem számszerűsítette. Ugyan az ítéltábla felhívta a felperest, hogy a másodfokú eljárásban a tárgyalásig igazolja a teljesítést, de a felperes határidőben e felhívásban foglaltaknak nem tett eleget, a folyamatban lévő adatigénylésre hivatkozással csupán a határidő meghosszabbítását kérte. Az ítéltábla a 6/I. sorszámú végzésével a határidő hosszabbítási kérelmét azonban elutasította. A több mint 15 éve folyamatban lévő perben ugyanis nem szolgálhat a tárgyalás elhalasztásának indokául az a körülmény, hogy a felperes olyan igényérvényesítést megalapozó adatokat szolgáltatson, amelyre az eljárás korábbi szakaszában is megvolt a lehetősége, az a soron kívüli eljárás további indokolatlan elhúzódását eredményezné.

Kiemeli az ítéltábla, hogy a néhány havi törlesztő részlet elszámolásával párhuzamosan a tartozás tőkeösszege is arányosan csökkenne, így a felperes érdeksérelme nem áll arányban az eljárás esetleges elhúzódásával, különösen a törvénykezési szünet időtartamára is tekintettel.

Hasonló okból nem végezte el az elsőfokú bíróság és az ítéltábla a 2004. október 3-án megkötött, 7 000 000 Ft tőke és járulékaira vonatkozó hitel-keretszerződésből eredő, a felek életközössége alatt felhasznált 1 877 530 Ft tartozás törlesztőrészleteinek elszámolását, minthogy a felperes az ahhoz szükséges adatokat nem szolgáltatta, ennek hiányában pedig a felhasznált tőketartozás szerinti elszámolása az elsőfokú bíróságnak okszerű és helytálló volt.

3. Értékcsökkenés elszámolása

Az ítéltábla nem találta alaposnak a felperesnek a **INGATLAN1** megfelelő karbantartása miatti formai értékcsökkenés I. rendű alperes terhére történő elszámolási igényét.

Jóllehet az ingatlan az I. rendű alperes használatában van, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes mint társtulajdonos nem volt elzárva a szükséges felújítási munkálatok elvégzésétől. A felperes a tulajdonostársát - függetlenül a köztük lévő kapcsolattól - írásban a szükséges munkálatok elvégzésére akár fel is szólíthatta volna, de lehetősége lett volna arra is, hogy azokat saját maga végeztesse el.

Nem tekinthető menthető oknak az sem, hogy a felperes állítása szerint az I. rendű alperes esetleg eladósodott és ellene több végrehajtási eljárás van folyamatban, minthogy megtérítési igényét a felperes a jelen eljárásban is érvényesíthette volna. A tulajdonosi érdekekkel szemben pedig másodlagos a felek közötti üzleti konkurencia ténye.

Az ingatlan felújítása esetén egyébként a felújítási költségeket a felek tulajdoni hányada arányában kellett volna elszámolni, amely meghaladhatta volna magának az értékcsökkenésnek az összegét.

4. A **INGATLAN1** közös tulajdonának megszüntetése

A felperes alaptalanul igényelte a fellebbezésében a **INGATLAN1** vonatkozásában 1/3-ad mértékű tulajdonú hányada „visszaállítását”.

A felperes - ahogyan azt a fellebbezése első oldalán is kiemelte - tulajdonképpen nem is kérte a közös tulajdon megszüntetésének mellőzését, hanem azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a 2001. augusztus 21-i társasház alapító okirat megkötésével a tulajdoni

hányada 1/3-adra növelésével került elismerésre az új lakóházba befektetett munkája, illetve pénzeszköze.

Továbbra is kifogásolta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását is, amely szerint súlytalan az új lakóház bekerülési költségének összege, valamint az új lakóház megvalósításának a felek saját erő megtakarítási részének figyelembevétele. Hiányolta ugyanis a 12 000 000 Ft közös vagyoni megtakarítás elszámolását.

Ekörben az ítélet tábla rámutat arra, hogy az elsőfokú bíróság a .../150. számú - az ítélet tábla .../3. számú határozatával jogerőre emelkedett - részítéletével elutasította a felperesnek a **INGATLAN5**-t érintő tulajdonjog megállapítása iránti igényét, és abban részletesen indokát adta az ingatlanokkal kapcsolatban egyrészt a felek valódi szerződési akaratának, másrészt vizsgálta, hogy az építkezés milyen forrásokból valósult meg.

A felperes a fellebbezésében lényegében az elsőfokú bíróság korábbi döntésének indokait sérelmezte, azonban az ítélet tábla azt ismételtén értékelése körébe nem vonhatta. Magával a **INGATLAN1**-el összefüggésben - a közös tulajdon megszüntetésén túlmenően - a felperesnek kereseti kérelme sem volt.

A közös tulajdon megszüntetésével pedig tulajdoni hányada ellenértéke - a későbbiekben indokolt haszonélvezeti joggal terhelt - elszámolást nyer.

5. Jogalap nélküli gazdagodás

Egyetértett az ítélet tábla az elsőfokú bíróság álláspontjával a felperes jogalap nélküli gazdagodás címén II-III. rendű alperesekkel szemben előterjesztett keresetének elutasítása tekintetében is.

Az elsőfokú bíróság részletes indokát adta - visszautalva korábbi döntésére - hogy a jogalap nélküli gazdagodás törvényi feltételei miért nem valósultak meg. A széles körben lefolytatott bizonyítási eljárás alapján helyesen állapította meg azt is, hogy a felperes a 12 000 000 Ft közös vagyoni megtakarítás felhasználását nem tudta bizonyítani. A felperes a fellebbezésében olyan új tényre, melyet az elsőfokú bíróság nem vont értékelése körébe nem hivatkozott, ezért az ítélet tábla e körben az elsőfokú bíróság döntését - lényegében az ítélet helyes indokai szerint - jogszerűnek ítélte.

6. A **INGATLAN1**-en fennálló I. rendű alperesi haszonélvezet ellenértéke

Alappal sérelmezte az I. rendű alperes a fellebbezésében a **INGATLAN1**-en fennálló, javára bejegyzett haszonélvezeti jog mint vagyoni értékű jog ellenértéke elszámolásának hiányát. Az ingatlan a felperes, az I. és II. rendű alperes tulajdonát képezi, melyet az I. rendű alperes haszonélvezeti joga terhelt.

Minthogy a perbeli ingatlan közös tulajdonának megszüntetésére a felperes vonatkozásában az ingatlan-nyilvántartási állapot szerint került sor, az I. rendű alperes megalapozatlan igényelte a felperes tulajdoni hányadának haszonélvezettel terhelt történő elszámolását.

Az I. rendű alperes 1954. június 22. napján született, így a 65. életévét a másodfokú ítélet meghozatalakor már betöltötte, ezért javára az Itv. 72. §-a (1)-(4) bekezdéseinek analóg alkalmazásával, életkorához képest (65. évnél idősebb) a vagyoni értékű jog egy évi értéke (a forgalmi érték egyhuszad része) négyszerese minősül a vagyoni értékű jog értékének.

A felperes tulajdoni hányadának haszonélvezeti jog nélküli értéke 9 801 000 Ft volt, a vagyoni értékű jog egy évi értéke ennek egyhuszad része (9 801 000 : 20) 490 050 Ft, a haszonélvezeti jog értéke pedig az I. rendű alperes életkora szerint ennek négyszerese (490 050 Ft x 4) 1 960 200 Ft.

Az ítélet tábla a fenti elszámolás alapján a felperes tulajdoni hányadának értékét ezen összeggel csökkentette (9 801 000 Ft - 1 960 200 Ft), így a közös tulajdon megszüntetésével az I. rendű alperes által fizetendő összeg 1 960 200 Ft-tal csökken, 7 840 800 Ft-ra módosul.

A tulajdonjog megszerzésével pedig a felperes tulajdoni hányada az I. rendű alperes mint haszonélvező tulajdonába kerül, ezért a haszonélvezeti joga ezen tulajdoni hányad vonatkozásában megszűnik.

Mivel a közös tulajdon megszüntetésére az ítélet jogerőre emelkedésével kerül sor, az ítélet tábla azt a körülményt, hogy az I. rendű alperes a fellebbezés benyújtásakor még a 65. életévét nem töltötte be, javára nem értékelhette, így az általa igényelt, a haszonélvezeti jog egy évi értékének hatszoros szorzó szerinti megítélésére nem volt lehetőség.

7. A VII-VIII. rendű alperes javára megállapított perköltség mellőzése

Az ítélet tábla az I. rendű alperesnek a VII-VIII. rendű alperes javára megállapított perköltség mellőzésére irányuló fellebbezését alaposnak találta.

Az ítélet tábla „Az ingatlan közös tulajdona megszüntetésének egyes kérdéseiről” szóló 1/2017. (IX.11.) PK vélemény 16. pontjában kifejtettekre tekintettel megállapította, hogy a felperes keresete a közös tulajdon megszüntetése tekintetében eredményre vezetett, így a VII. és VIII. rendű alperesek - még ha nem is elleneztek a kereset teljesítését - pervesztesnek minősülnek, ezért az I. rendű alperes nem kötelezhető a javukra perköltség megfizetésére. A felperes ilyen irányú fellebbezési kérelmet nem terjesztett elő, ezért annak hiányában a terhére megállapított perköltségviselési rendelkezést az ítélet tábla nem érinthette.

8. Elszámolás

A peres felek az eljárás során a 229. sorszámú jegyzőkönyv szerint jogerős egyezséget kötöttek, rendelkeztek a közös vagyonuk részbeni megosztásáról, melynek során a felperest 2 721 000 Ft, míg az I. rendű alperest 1 898 000 Ft értékű ingóság illette meg, így az I. rendű alperes javára az értékkülönbség összege 411 500 Ft volt, melyet az elsőfokú bíróság is elszámolt, azt a felek sem sérelmezték a fellebbezéseikben.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság - felek által nem vitatott - számítási metodikáját követve, a felek közötti elszámolás a következők szerint alakul:

Felperesnek jár:

- a **INGATLAN1**

1/3-ad tulajdoni hányadának megváltási ára
(haszonélvezettel terhelt)

7 840 800 Ft

- a sárospataki **INGATLAN3**

1/2-ed tulajdoni hányadának megváltási ára

97 500 Ft

- az egyéni vállalkozás elszámolása címén

1 537 584 Ft

- **Z.** Takarékszövetkezettől felvett kölcsön

elszámolása címén

938 777 Ft

- az OTP kölcsön elszámolása címén	4 414 199 Ft
Összesen:	14 828 860 Ft

I. rendű alperesnek jár:

- a **INGATLAN6**

1/2-ed tulajdoni hányadának megváltási ára 15 500 000 Ft

- a **INGATLAN2**

1/2-ed tulajdoni hányadának megváltási ára 480 000 Ft

- belépőkártya elszámolása 75 000 Ft

- ingó értékkülönbözlet 411 500 Ft

Összesen: 16 470 000 Ft.

A fenti elszámolás alapján a felperesnek jár 14 828 860 Ft, az I. rendű alperesnek pedig 16 470 000 Ft, ezért a felperes az I. rendű alperesnek összesen 1 641 140 Ft megfizetésére köteles.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a felperest az I. rendű alperesnek 1 641 140 Ft értékkülönbözlet megfizetésére kötelezte. Az ítéltábla a **INGATLAN1** felperesi 1/3-ad tulajdoni illetőségének az I. rendű alperes általi megszerzése által megszünt haszonélvezeti jogot az ingatlan-nyilvántartásból törölni rendelte, mellőzte az I. rendű alperes kötelezését a VII. és VIII. rendű alperesek javára perköltség megfizetésére. Az élettársi közös vagyonnal összefüggésben kifejtett jogi álláspontjának megfelelően pedig az elsőfokú bíróság ítéletét egyebekben azzal hagyta helyben, hogy a felperes az I. rendű alperes tulajdonjog szerzésének jogcíme helyesen „élettársi közös vagyon”.

Az ítéltábla megállapította, hogy a felperes és az I. rendű alperes pernyertességének, illetve pervesztességének arányában számottevő változás az ítélet részbeni megváltoztatásával nem történt, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének a perköltség viselésére (ideértve a le nem rótt illetékekről és állam által előlegezett költségekről szóló rendelkezéseket is) vonatkozó döntését helybenhagyta.

Az ítéltábla a másodfokú perköltségről a felperes és az I. rendű alperes vonatkozásában az 1952. évi Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján határozott. Figyelembe vette azt, hogy az I. rendű alperes fellebbezése csak részben vezetett eredményre és a felperes fellebbezésével összefüggésben írásbeli ellenkérelmet nem terjesztett elő, arra csupán a tárgyaláson nyilatkozott. A II. és III. rendű alperesek a fellebbezési eljárásban pernyertesek lettek, ezért a felperes az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselőjük munkadíját megfizetni. Az ítéltábla a túlnyomó részt pernyertes I. rendű alperes és a teljesen pernyertes II-III. rendű alperes jogi képviselőjének ügyvédi munkadíját „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (1) bekezdése, (2) bekezdés b) pontja, (5) és (6) bekezdései alapján határozta meg, figyelemmel a kifejtett tevékenységre.

A jelen másodfokú eljárás az Itv. 51. §-ának (1) bekezdése alapján illetékmentes volt, emiatt az ítéltáblának további fellebbezési illetékről nem kellett döntenie.

Debrecen, 2019. július 10.

Szilágyiné dr. Karsai Andrea s.k. a tanács elnöke, Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit s.k. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

- kiadó -